

Oppsummering fra Kontaktgruppemøte 18.-19. januar 2024 lunsj til lunsj

Møtet ble avholdt i Osloregionens Europakontors lokaler i 3, rue du Luxembourg, 1000 Brussel

Til stede: Inga Fløisand (ankom til punkt 3) og Sindre Langaas (NIVA), Lasse Narjord Thue og Martine Matre Bonarjee (Akershus fylkeskommune), Hege Taarud (HINN), Fredrik Skjæret (Hamarregionen), Ann Christin Jordbakke (Vestfold fylkeskommune), Vera Østensen og Berit Berg Tjørrom (OsloMet), Johanne Meyer (Buskerud fylkeskommune), Trine Eker Christoffersen (ankom til punkt 4, HiØ), Trond Myrland (Bærum kommune), Daria Dyresen (Elverum kommune), Anne Huse (Kongsvingerregionen IPR) og Thomas Hansen (Østfold fylkeskommune). I tillegg var Blagovestka Riiser, nasjonal ekspert DG Regio, til stede under punkt 2.

Fra sekretariatet: Gunnar Selvik (referent), Ingvild Jacobsen, Randi Hoseth, Joakim Berg og Anlaug Øvergaard Østby.

1. Velkommen og siste nytt om EU/EØS

Gunnar ønsket alle velkommen, i særdeleshet nye medlemmer og «gamle» nye medlemmer, gav alle ordet for å presentere seg, og orienterte kort fra EU/EØS-politikken som følger:

«Europa (verden) har mange utfordringer/kriser samtidig

Det siste året har vært preget av kriser, nær sagt som vanlig, og dette begynner nok å tære på utholdenheten til folk flest i hele Europa (og verden), men også på EUs institusjoner, EU-stater og EØS-stater (slik som oss), fordi når folks lommebøker tømmes av inflasjon, avgifter, energipriser og kriger, så er det fristende å la seg forføre av nasjonale, populistiske løsninger i stedet for å stå sammen slik som det var lettere å gjøre under helsekrisen.

Europa vest for Russland liker jo å kalle seg for et fyrtårn for demokrati, ikke bare i Europa, men også globalt. Utfordringen er dog at borgere i vår sone ved valg fritt kan stemme på politikere som er autokratiske, noe som jo er litt av et paradoks. Når 2024 er fylt opp til randen med valg i begge typer styresett så er sjansene til stede for at frie borgere med viten og vilje både nasjonalt- og europeisk, stemmer på partier som kanskje ikke vil demokratiet vel (tendensen i de to foregående årene er jo som skremmeskudd å regne - Ungarn, Nederland og Slovakia).

Formannskapet i EU 2024

Som dere vet så er det Belgia som har formannskapet i EU dette halvåret (i såkalt troika med Spania (før) og Ungarn (etter)), og da er det i alle fall kort vei til diverse møteplasser (hvis dere ser store busser passere med formannskapslogoen på så er det slik skytteltrafikk de driver med).

Logoen til formannskapet kunne vel ikke bli annet enn «beEU», og prioriteringene til Belgia er: Forsvare rettssikkerhet, demokrati og enhet, følge opp en grønn og rettferdig overgang, styrke konkurransekraft, styrke den sosiale- og helse agendaen, beskytte borgere og grenser og fremme et globalt Europa.

Det spesielle med dette formannskapet er at det finner sted i samme semester som Europaparlamentsvalget (6-9/6), og Belgias føderale valg (9/6), og det betyr at fokus fra februar/mars allerede vil være på å drive valgkamp (det er ingen EU-toppmøter mellom 22/3-26/6). Det betyr igjen at det som ønskes avgjort må skje absolutt senest på EU-toppmøtet 21/3. Når i tillegg den faste presidenten for Rådet (Charles Michel) selv er kandidat i Europaparlamentsvalget, er det en skjebnens ironi at Ungarn da kan komme til å styre EU-skuten mer selvstendig enn noen andre siden Michel neppe blir erstattet før 1/7 (men en kan jo håpe at tradisjonen om at formannskapslandet faktisk i det semesteret må tenke mer felles enn nasjonalt også vil gjelde da).»

Så hva med vår del av Europasamarbeidet – hovedsakelig EØS-avtalen?

Det er jo mye som skjer der også, i alle fall strukturelt, om enn ikke politisk:

EØS/Norge-midlene for perioden 2021-2028 ble det omsider enighet om rett før jul etter nesten tre år på overtid, og da med en økning av bidraget vårt fra 2,8 til 3,2 milliarder euro, noe som er en økning på 14,28% (vi skal forøvrig ha UD i neste styremøte for å presentere dette nærmere – foreløpig finnes det lite offisiell informasjon på nettet).

EØS-avtalen er 30 år (ble dog signert 2/5-92). Dette jubileet snakket NHOs nylige årskonferanse om, og da med utgangspunktet i en forskningsrapport fra NUPI som sier at Norges BNP takket være avtalen er økt med inntil 6% (ytterligere 6% hvis vi hadde vært EU-medlem). At det politisk feires i EU eller i Norge er vel heller tvilsomt siden norske politikere ikke er særlig involvert i EØS-lovgivningen.

Det er jo også interessant at det er en kobling mellom det noen kaller **dyrtid og tollområdet** (som jo ikke er en del av EØS-avtalen) – det er nemlig enkelte stemmer som sier at både vareknapphet (les: egg/poteter/melk) og inflasjon kunne vært redusert ved å fjerne tollmurer, men dette vil jo selvfølgelig ikke være like populært hos produsentene for å si det forsiktig.

Parallelt med EØS-avtalen så prøver **Norge å tilpasse seg EU mer bilateralt** – her kan nevnes Helseunionen (som det er enighet om faktisk skal inn i EØS-avtalen selv om temaet ligger i ytterkant) og Grønn Alliansen (som det tydeligvis er norsk forståelse for at ikke skal inn i EØS-avtalen (selv om temaet er midt i). Innen sikkerhetspolitikk virker det som om det ikke satses på en formalisert bilateral avtale med EU (dog så samarbeider vi jo mye med EU innen dette området uavhengig av det faktum).

2. EUs samhörighetspolitikk

Blagovestka Riiser, nasjonal ekspert i DG Regio holdt en presentasjon, etterfulgt av diskusjon, om EUs samhörighetspolitikk – se vedlegg. Selv om Norge er utenfor denne politikken (med unntak av EØS-midlene, Interreg og enkelte tredjelandsprosjekter), så er det viktig for oss som region å forstå hvordan EU organiserer seg også på dette området (det er dessuten også en kobling mot Horisont Europa-programmet).

3. Oppdatering fra Sekretariatets fagområder

Anlaug gav en presentasjon av nyheter innen digitaliseringsområdet, Joakim gav en presentasjon av siste nytt innen utdannings- og helseområdene, og Randi og Ingvild gav en presentasjon om EUs grønne giv. Disse ble etterfulgt av spørsmål fra og diskusjon i Kontaktgruppen. Alle presentasjonene er vedlagt.

4. Innspill til styresaker

Gunnar gikk gjennom agendaen for neste styremøte, med særlig vekt på følgende agendapunkter: Sak 4/24 Årsmelding 2023 (inkludere alle OsloMets besøk og justere litt tekst/bilder), Sak 5/24 Årsregnskap 2023 (ingen endringer), Sak 6/24 Handlingsplan for Osloregionens Europakontor 2024-25, inkludert Aktivitetsoversikt 2024 (innføre nominasjon av praktikanter fra våre tre utdanningsmedlemmer, hvor ideelt sett alle tre har praktikanter gjennom året, dog ikke flere enn to samtidig).

Kontaktgruppen ble videre enig om at styremøteagendaen oppdateres med en ny sak om vedtektsendring for bedre å reflektere dagens medlemsmasse, hvor også en sammenslutning av kommuner er blitt opptatt som medlem - i dette tilfellet Kongsvinger-regionen Interkommunale Politiske Råd (KIPR) fra 1/1-24.

Vedtektene foreslås endret som følger (vist med under- og gjennomstreking):

«§ 4 MEDLEMSKAP

Medlemmer opptas av årsmøtet etter søknad. Medlemmer kan være fylkeskommuner, ~~og kommuner~~ og sammenslutninger av slike i Akershus, Buskerud, Innlandet, Telemark, Vestfold og Østfold.

§ 11 STYRET

Styret består av syv representanter, inkludert leder og nestleder, og settes sammen slik at både fylkeskommuner, kommuner (eventuelt sammenslutninger av slike), og kunnskapsinstitusjoner er representert».

Sekretariatet vil sende ut en ny versjon, inkludert foreslåtte endringer av innkallingen med vedlegg, til styret senest 26/1.

5. Orienteringer fra medlemmene

NIVA (Inga og Sindre): NIVA er nytt medlem fra 1/1-24, og har følgende som motivasjon for medlemskapet i ORE: EU-politikk, rådgivning og støtte fra rådgiverne i ORE, fremtidig samarbeid med de øvrige medlemmene, prosjekter og tilgang til lokaler. NIVA har en meget høy suksessrate i Horisont Europa-programmet, og har så langt fått tilslag på over 50% av sine søknader (25 prosjekt av 48 søknader). Vedlagt er en nærmere presentasjon av NIVA som ble holdt i møtet.

HINN (Hege): HINN har ambisjoner om å bli universitet (søknad nr 2 er inne til vurdering nå), og er også nytt medlem fra 1/1-24. Høgskolen har ca 16000 studenter spredt over 6 studiesteder, og ser medlemskapet i ORE som et redskap til å ha enda mer fokus på EU-programmer.

ØFK (Thomas): Det gjenoppståtte fylket har alltid vært aktivt innen internasjonalt arbeid, og en videreføring av slikt arbeid er dermed ikke utenkelig også av ny politisk ledelse (dette er dog verken diskutert eller bestemt ennå). Grunnet en reduksjon av internasjonale rådgivere fra 5 til 3 personer, så er det videre viktig å gjøre prioriteringer, men arbeidet i ORE, STRING, ØKS, etc, vil naturlig nok kunne bli prioriterte områder.

Hamar-regionen (Fredrik): Har nylig ansatt regional internasjonal rådgiver (Idun Lyngstad), som bl a har som oppgave å hjelpe kommuner i regionen med å finne internasjonale prosjektmuligheter.

OsloMet (Vera og Berit): Stor aktivitet innen HEU (sendte i 2023 inn 69 søknader på HEU, også i pilar 1 og ERC). De har også 10 aktive prosjekter i E+, deltar i EØS-midlene og i FR-prosjekter. Ny strategi på plass i desember 2023, og er i en prosess med avtaler om samarbeid med kommuner (ferdigstilt med 5 kommuner på Romerike). Mye fokus på campus Lillestrøm (f eks hatt event om helseteknologi).

Buskerud fylkeskommune (Johanne): Har også gjenoppstått som egen fylkeskommune, og det er en utfordring at kun har 1 internasjonal rådgiver. Mange aktive prosjektmiljøer, f eks Hallingdalregionen, med landbasert nullutslipps-fiskeoppdrett. Opptatt av å få assistanse fra ORE (som både kan hjelpe med prosjekt og kan komme til Buskerud, eller Buskerud kan komme til Brussel).

Kongsvingerregionen Interkommunalt Politisk Råd (Anne): Også nytt medlem fra 1/1-24. 6 kommuner med til sammen ca 50000 innbyggere (utfordringer rundt fraflytting, utenforskap og demografi, som alle tærer på kommuneøkonomien). Medlem av ARKO, som er ett av 13 grensesamarbeid. Opptatt av internasjonalt samarbeid som en måte å få tilført kompetanse og midler på, og politisk ledelse prioriterer dette – alle 6 ordfører var for øvrig med på denne ukens Lynkurs.

Akershus fk (Lasse og Martine): Også gjenoppstått fra 1/1-24. Har fått på plass politisk plattform, hvor bl a lagt inn 24 millioner på 2024-budsjettet for ren Oslofjord (fylkesrådsleder Solli i Brussel denne uken på Lynkurs, og møte med aktører organisert av ORE om muligheter for prosjektfinansiering innen vann). Også bestemt at internasjonalt kommunenettverk skal videreføres, og klare forventninger om at det skal drives internasjonal prosjektutvikling.

Bærum (Trond): Prosjekter både med HINN, OsloMet og med NIVA (møte i dag), og nettverk med Elverum. FornebuHub på studietur i mai organisert av ORE (Fornebu bli nullutslippsområde innen 2027). Doktorgrad-samarbeid i offentlig sektor med UiO. Vurderer medlemskap i både Eurocities og EUREGHA.

Elverum (Daria): 4 EØS-midlerprosjekter med Latvia/Polen (ferdig i april 2024). Fått Interreg-prosjekt om New European Bauhaus med Litauen, Universitetet i Torino, m fl. Fått E+ungsdomsprosjekt med Ukraina (30 ukrainske barn til Elverum i 17. mai-uken).

HiØ (Trine): HiØ er også nytt medlem fra 1/1-24 (skal evalueres etter 2 år). Har omorganisert seg ift UH-struktur med 3 fakulteter og 2 campus (Fredrikstad/Halden). Foreløpig ingen universitetsambisjoner, men reduserte krav til antall doktorgrader vil nok gjøre at denne diskusjonen vil komme. Strategi som sier at ønsker fremragende forskningsmiljøer innen 2030 – prioriterte områder er utenforskap, Digital (fått akkreditering) og AI (startet hub).

Vestfold fylkeskommune (Ann Christin): Hun er deres eneste internasjonale rådgiver (plassert i klima/næring). Opptatt av å kartlegge potensialer i internasjonalt samarbeid (har god prosjektkultur, og viktig å få politikere til Brussel for inspirasjon). Politiske prioriteringer er: solenergi, jord- og vannhelse (Oslofjorden), sirkulære løsninger, grønn mobilitet (også Telemark) og simulatorer ifm kjøreopplæring.

6. Eventuelt

Intet ble diskutert under dette punktet.